По конфіскаті. — Наклад другий!

Ч. 151. Львів, субота 26. серпня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 1500 М. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 200 марок, Чехословаччині 30 корон ч., Болгарії 60 левів, Румунії 50 лей, Австрії 3000 корон. Зміна адреси 100 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ: Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 100 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоги 200 М. Між новинками і в редакційній части 300 М., на першій стороні 400 М. За дрібні оголошення 30 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорожче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 60 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Львів, 24. серпня 1922.

Франція і Німеччина. Льондонська конференція не увінчалася успіхом. Припертий до муру Поанкаре, який висунувся на чоло правительства під боєвими кличами супроти Німеччини, мав там два шляхи до вибору: або шлях Бріяна, тобто компроміс з Льойдом Джорджем, або дальше поширення прірви між Англією і Францією. Перший шлях був би капітуляцією, отже Поанкаре вибрав другий. Мимо наслідків, які це може потягнути в недалекій будучині.

Льондонська конференція мала займатися цілістю німецьких відшкодовань, а мабуть також справами недалекого Сходу. І відповідно до сього опрацював Поанкаре французький плян на велику скалю. Міжтим конференція розглядала тільки прохання Німеччини о мораторію в справі відшкодовань, і то не в обсягу приписів з мая 1921. р., тільки що до тимчасових місячних сплат по 50 міліонів марок в цім році на основі ухвали конференції в Кан.

Супроти сього звузив Поанкаре свій плян, а протягом нарад в Льондоні зредукував свої домагання. Вкінці жадав тільки контролі над німецькими копальнями і державними лісами. Льойд Джордж не згодився і на це. Щоби не вернути до Парижа з порожними руками, Поанкаре зірвав конференцію. Цікаве становище Бельгії. Коли Поанкаре домагався утворення митної лінії на границі рурського басейну і над Реном, бельгійська делегація спротивилася і стала по англійському боці; одначе коли Льойд Джордж домагався, щоби французька делегація зрезигнувала з проєкту згаданої контролі, бельгійські делегати станули по стороні Франції і йшли разом з нею аж до розбиття конференції.

Розріз між Англією і Францією поглибився. Це зазначив Льойд Джордж, констатуючи у своїй кінцевій промові факт незгоди між обома провідними державами антанти.

Консеквентне змагання Англії недопустити до розторощення Німеччини як великодержави, німецько російський союз, перспективи нового укладу сил в Европі і перспектива ізоляції Франції — спонукують французьку публичну опінію до шукання виходу з ситуації, сотвореної версайльським договором. Франція, хотячи зреалізувати до подробиць версайльський договір у відношенню до Німеччини, опинилася би на самоті. Крихкий новотвір — Мала Антанта, яка мимо свойого протинімецького вістря, танцює все ще в обсягу господарських впливів Німеччини, якої духовий батько — д-р Бенеш рівночасно зиркає і на Париж і на Льондон, не може піти силою, на яку можна би безоглядно числити. Тим більше, що в лоні Малої Антанти є богато суперечностей інтересів, що не дозволяють їй без застережень станути по стороні Парижа, а проти Льондону і Риму. Непевною опорою для Франції — є і Польща. Вбгана між німецько російський вал, з вибуховим матеріялом в рамах своїх неусталених границь, з невиразною позицією в лоні Малої Антанти, доведена над пропасть економічної руїни — на випадок оружнього конфлікту Франції з Німеччиною — може своїй протекторці більше спричинити труднощів, ніж помогти

Не дивниця, що у Франції щораз голоснійше підносяться голоси за безпосереднім порозумінням з Німеччиною. Коли недавно підніс це Ерве, його висміяно. Тепер, після розбиття льондонської конференції, ця справа чимраз частійше повертає на сторінки преси.

„Пті Парізієн" в статті п. з. „Безпосереднє порозуміння" між м. и.: Вкінці по тамтой бік Рену зачинають розуміти, що безпосередні переговори між Францією і Німеччиною можуть довести до кращих вислідів, як всі міжнародні конференції. Як що ходить о вирівнання труднощів, які тепер насуваються і заощадження Німеччині санкцій, правительство не має нічого проти того, щоби зійти на відповідний шлях. Що про це не сказав би Вірт, Франція не бажає смерти Німеччини, ані її знищення, не шукає нових претекстів для анектовання нових німецьких областей, як це — здається — думають в Німеччині і в деяких англійських кругах. Франція не жадає нічого більше, тільки того, що їй належиться; жадає, щоби їй дано солідні гарантії, щоби мати доказ доброї волі довжника; не хоче, щоби її спонукано до приноровлення санкцій. Цеї думки є Франція не від часу зірвання льондонської конференції. Ця думка подиктована не хвилевим відрухом огірчення на Англію, з якою союз є дальше основою французької політики. Не годиться забувати, що коли ми є в посіданню всього заліза в Льотарингії, так Німці мають увесь вуголь і то недалеко. Для кождого ясне, що це підстави до переговорів обох сторін. Того дня, в якому наш бувший ворог зробить зусилля усунути кривди, спричинені Франції армією бувшого цісаря, а головно коли потрафить вдержати республиканську форму правління, з боку Франції не буде ніяких перепон в напрямі поліпшення дотеперішних взаємин.

Це протверезіння з боку Франції у відношенню до Німеччини слідне не тільки в пресі. Нотки його можна вичути і в промові Поанкаре на засіданню генеральної ради департаменту Meuse (подаємо на другому місці).

Мимо розбиття льондонської конференції Франція не поважилася приноровити санкцій на власну руку. Що більше: мається враження, що у Франції голос розваги у відношенню до Німеччини щораз сильнійше лунати буде, що Франція у власному вітальному інтересі заговорить до Німеччини мовою рівного з рівним, а не побідника з побідженим. Покищо увага дипльоматичних кругів звернена на Берлін, де заступники репараційної комісії стараються найти посередню дорогу виходу з положення, замотаного зірванням льондонської конференції. У вчорашньому числі подали ми за „Таймсом" вістку про пляни, які там мали виринути.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

Українські справи.

Філія Українського Товариства Ліги Націй в Каліші.

В Каліші, заходами кількох осіб утворено філію Українського Товариства Ліги Націй. Дня 15. серпня ц. р. відбулися організаційні збори, на яких вибрано управу з пятьох осіб під головуванням ґен. М. Шаповала.

Управа вже приступила до праці і закликає громадянство, щоби підперло ідею міжнароднього єднання народів, яким то шляхом і український народ здобуде свою незалежність і соборність.

Велика Україна.

Відозва київського Синоду.

З Женеви доносять: Високий комісаріят д-ра Нансена в Женеві одержав in extenso відозву, яку київський синод всеукраїнської православної автокефальної церкви видав до всего населення без ріжниці віроісповідання і національности, з проханням нести поміч загибаючому з голоду населенню В. України. При кінці відозви читаємо: Українська автокефальна церква, яка старається зреконструувати життя загалу християн на неповорушних основах, переконана, що всі народи світа, які будують своє щастя на одних і тих самих основах, почують відозву звернену до них. Православна церква бачить Божий палець у цих страшних подіях, які відбуваються перед нашими очима; бачить руку Провидіння, котра, що правда, карає, але зуміє також і простити. Під відозвою підписані: київський архиепископ Липківський — київський і всеукраїнський митрополит та Володимир Чеховський і Мороз — члени св. Синоду.

Одещина проголосила незалежність?

Радіо з Бордо з д. 23. ц. м. подає: Одеські совіти проголосили свою незалежність від Москви. Ціле побереже від румунської границі почавши враз з Кримом підпорядкувалося Одесі.

Перед засіданням Ради Союзу Народів

Програма нарад.

„Матен" доносить з Женеви: Рада Союзу Народів відкриває 20 з черги засідання. Чергове засідання Ради Союзу Народів відбудеться в Женеві 30. ц. м. На денному порядку находяться: Справа святих місць в Палестині; заряд б. німецьких кольоній у полудневo-східній Африці і на Тихому океані; справа національних меншостей в Польщі, Альбанії, Латвії і Естонії, положення фінансове Данціґа; питання границь між Австрією, Югославією і Угорщиною, звіт комітету для духової співпраці і т. д. Справу зброєнь розгляне постійна оціночна комісія для справ війська, фльоти і воздухоплавства в порозумінню з комісією для зменшення зброєнь. Обі комісії займуться також проєктом льорда Р. Сесіля, що до заключення взаїмного гарантійного договору між державами одного і того самого континенту як також предложенням льорда Ишерса в справі розоруження.

Справа допомоги для Австрії.

„Пті Парізієн" доносить з Женеви, що фінансовий комітет Союзу Народів займеться в друге справою допомоги для Австрії.

Мала антанта проти приняття Угорщини до Союза Народів.

Угорщина, як відомо внесла була свого часу до секретаріяту Союзу Народів прохання о приняття її в члени Союзу. В тій справі доносять тепер з Праги, що мала антанта зайняла неприхильне становище супроти цего домагання. Мала антанта задумує внести до Союзу Народів предложення, щоби вирішення цеї справи відложено на пізнійше.

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Італійські селяне проти польської кольонізації у Східній Галичині.

В одному з попередніх чисел нашого часопису подали ми за італійською пресою звістку про інтерпеляцію в італійськім парляменті в справі парцеляції землі у Східній Галичині поміж кольоністів-мазурів. Сьогодня подаємо текст цьої інтерпеляції і відповідь італійського уряду за італійським денником. „Il Contadino d' Italia", органом молодої італійської селянської партії.

Інтерпеляція.

Підписані запитують міністра для закордонних справ, чи він поінформований що до теперішного нелеґального поділу землі у Східній Галичині поміж селян, спроваджених Поляками, нарушуючи тим способом інтереси автохтонного населення.

Чи міністер інтересується тим, як респектується сен жерменський договір, щойно ратифікований італійським урядом?

Ця акція повинна спонукати італійський уряд до береження інтересів і прав тамошних селян і до вирішення юридичного положення на области Східної Галичини.

Посли: *Прунотто, Скотті, Люссо.*

Відповідь уряду.

На цю інтерпеляцію одержав посол Прунотто дня 6. VII. таку відповідь:

Дорогий Прунотто! Що до земельного питання в Галичині закомуніковало відповідне міністерство відносні інструкції Амбасадорам в Парижі, щоби на його звернути увагу конференції Амбасадорів. Це питання надто нове і спричинює, що Високе Правительство ділає в цій акції з дуже великим тактом.

Це не є виключно лишень економічне питання. Воно звязане також з політичним станом Галичини і може викликати непорозуміння з Польщею ізза наших повідомлень в цій справі. Ця обставина нехай вияснить Тобі осторожність язика що до відповіди на Твоє питання. Вір мені.

З дуже сердечним поздоровленням *Тості.*

Письмо посла Прунотто до мін. Шанцера.

Одержавши цю відповідь посол Прунотто вислав таке письмо до міністра Шанцера:

Листом з дня 6. липня мене запевнено, що міністерство для закордонних справ вислало інструкції Панам Амбасадорам в Парижі, щоби звернути увагу конференції Амбасадорів на земельне питання в Галичині.

Відновлюю проте інтерпеляцію, яку враз зі мною і другі товариші мали честь запрезентувати. Вважаю своїм обовязком вияснити, що рішення що до долі українських селян у Східній Галичині не можна довше зволікати. І нашим святим обовязком є розголошувати цю справу чи то в Палаті чи в краю в тім напрямі, що рішення Вп. Амбасадора Італії не має безпосереднього і оконечного висліду. Тому прошу о подрібні інформації про вислід акції нашого Амбасадора.

З високим поважанням
Прунотто.

До цього додає від себе автор статті п. Енріко Інсабато такі пояснення:

Я позволив собі подати ці гарні сторони заграничної політики молодої селянської партії не лишень тому, що заявляються наші посли і доказують, що вони не займаються виключно ціною вина, але також тому, що наша партія доказала, що розуміє гаразд значіння Східної Галичини.

Бо коли Східна Галичина буде незалежна, вона могтиме доставляти нафту і бензину, за яку ми сьогодня мусимо дорого платити Анґлійцям і Американцям. Тим першим актом селянської партії стала вона подвижником для себе і для других і заявила, що вона може мати свою програму в заграничній політиці: через порозуміння з селянами всіх країв в цілі достарчування на продаж матеріялів, які нам бракують і через отворення великих торгів на продукти, яких ми не маємо.

Де тайна дипльоматія не приносить успіхів, де збанкротував військовий імперіялізм, де потерпіли невдачу всі політичні партії — там запанує своєю простотою і добрим наміром селанська партія з своєю власною заграничною і кольоніяльною політикою, иншою, як політика всіх других партій, менше меґальоманною, але більше практичною, розумнійшою і пожиточнійшою для нашого краю, саме тепер так вичерпаного, що живе життям великопанського жебрака, дуже елеґантного, але винужденілого.

Шліть жертви на будову памятника на могилі Леся Мартовича до Пов. Тов-а Кредитового „Віра" в Раві Руській.

Промова Поанкаре.

Отвираючи засідання ґенеральної ради департаменту Meuse, Поанкаре, обговорюючи заграничне положення, м. и., сказав:

Народи, що боролися рамя об рамя, зберегли братерство зброї, одначе втратили змисл політичної солідарности. Війна розвинула шовіністичні та імперіялістичні почування з одного, а комунізм і большевизм з другого боку. Завдяки своїй конституції Франція була менше наражена на всякі скрайні прояви, вона не бажає територіяльної експанзії, ні ґеґемонії. Вона домагається тільки виконання договору та направлення понесених нею втрат. Приятелі Франції розпочали пусті переговори з совітами. Мене це не дивує ані не обурює, що вони руководилися до певної степени еґоїстичними почуванями.

Франція не розуміла, чому від трьох літ порозуміння поміж союзними державами відбувалося так часто коштом Франції, причім їй закидано, що веде свою, виключно французьку політику. Фактом є, що Франція потерпіла найбільше під час війни, бо десять її департаментів було тереном війни. Мимо цього Франція мусіла постійно уступати перед більшістю союзних держав.

Франція, якої людність виносить 3/5 людности Німеччини, заплатила заграниці в періоді від 1919—1921 р. около $54^1/_2$ міліярдів паперових франків, під час коли Німеччина не заплатила навіть 32 міліярди. Знижка німецької марки повстала наслідком безнастанної емісії банкнотів німецького державного банку та відпливу капіталу, бо всі заможнійші Німці зложили свої капітали за границею. Комісія для відшкодовань повинна була запропонувати союзним державам спільні карні санкції проти такого поступовання, а в дійсности інструкції поодиноких держав відзначалися дивною поблажливістю.

Обговорюючи справу міжсоюзних довгів, Поанкаре зазначив, що не може бути бесіди про якенебудь порівнання довгів Німеччини з міжсоюзними довгами. Помішання цих двох справ було би кривдячою несправедливістю. Колиб Англія домагалася негайного звороту довгів, затягнених Францією, зрікаючись на разі німецьких довгів, то це приневолило би нас звернутися з ідентичним домаганням до наших довжників: Італії, Румунії і Сербії. А ми цього не хочемо. Перш усього бажаємо, щоби Німеччина сплатила свої довги. Заки це станеться, не можемо сплатити анґлійських довгів, не хотячи поставити наших союзників в прикре положення.

Булоб вказаним, щоби справа міжсоюзних довгів була полагоджена в найблищім часі на новій конференції. Засадничою умовою цієї конференції є, щоби не мішано справи німецького довгу з довгами инших держав. Нота Бальфура унеможливила обговорення справи довгів на льондонській конференції. Нереаґовання німецького уряду на домагання фінансових реформ не дозволило на розглянення справи міжнародної позички для Німеччини. Отже не лишилося ніщо инше, як відмовити Німеччині належито не заґарантованої мораторії.

Така була французька теза, до якої, як відомо, Англія не прилучилася. Одначе ми від цього не відступимо, щонебудь в будуччині могло би статися. Впрочім що до ґарантій, то колиб ми навіть мусіли ділати на власну руку, то після осягнення ґарантій ми не користали би з них виключно для себе, а в інтересі всіх союзників й то аж до хвилі, коли Німеччина вивяжеться з прийнятих зобовязань. Ми — не народ Неронів або Бісмарків. Ми звичайні смертельники. Бажаємо верну-

МАДЕЛЕН МАРКС*).

А як би це була твоя дитина?

Як багато инших матерей, розказувала й я мойому дитяти про нужду та голод дітей на Україні**), а воно, як багато инших діточок, слухало зворушене і переняте. Коли я почала розказувати, на його личку змалювався зразу жах; опісля воно стало розпитувати. Я пояснювала все, як знала, — одначе воно не розуміло мене як слід. Слершу я думала, що моя дитина ще за мала, одначе згодом я помітила, що навпаки: вона поводиться подібно, як поводяться старші в такому випадку. Так само, як старші, вона не була в силі уявити собі розміру нещастя, вона хотіла забути на нього, звільнитися від пригнічуючого враження.

Під впливом зворушення з власної понуки вона забажала віддати свої забавки, прохаючи, щоби за них післати бідним, голодним дітям трохи хліба. Одначе — так як і дорослі — вона робила це лиш на те, щоби облекшити своє сумління. В невинних очах дитини цей гарний жест заспокоював нужду инших. Своєю жертвою вона хотіла купити собі право: не думати більше про ті страхіття. Вона була щаслива, що сповнила гарний вчинок, який підніс її у власних очах. Вона хотіла знати, на як довго звільнює її ця жертва від сумних думок.

„Мамо, скільки дітей я врятував моїми забавками?"

„Ти врятував мабуть одну дитину".

„Котру, мамо?"

На моїм столику лежать фотоґрафічні знимки нещасних голодних дітей. Я вказую на першу дитину з краю. Вона терпить такі самі муки, як і инші: і її виснажив та зломав голод.

„Ось це та дитина, яку ти врятував."

„А котру дитину ти врятувала, мамо?"

Бажаю сказати моїй дитині, що я радо гололувалаб, радо віддалаб життя, колиб я могла врятувати всіх, всіх, — міліони голодуючих. Дитина мене не зрозуміє. Старші також цього не розуміють...

Показую знову котрунебудь знимку, марево дитини.

„Ось цю дитину хочу врятувати".

„Досі ти цього ще не зробила?"

Я заперечила головою.

„Ах, як довго вона мусить ждати!"

Сьогодня вечером я скінчила писати сторінку, яку заповнила найновійшими вістками про поширення голодової катастрофи на Україні. Сиджу над нею невдоволена. На сторінці лише цифри і назви місцевостей, лише ритм і велич нужди. Огортає мене почування безрадности, неспроможности віддати словами нещастя. Чую викиди совісти. Пощо ті числа, пощо всі чужі назвища, пощо імена померших? Цеж не зворушить людських сердець, не примусить їх до співчуття. Звідки взяти слова, які говорять до серця? Щож з цього, що потрясена до глибини страждаю цілою душею, що з гіркими сльозами ковтаю мій хліб. Але як це висловити?

Аж тут підходить до мене моє диття. Воно відчуває, що мене гнобить.

„Що тобі, мамо?"

Моє лице висказує щось дивне, до чого не звикло моє диття. Чую, що його присутність мені заважає, мені стає ніяково, мені соромно плакати при ньому.

„Іди, дитинко, не перешкаджай, іди вечеряти"...

Воно підходить до мене ближче, кладе свою головку на моїм рамени, а з його очей говорить невимовний жах.

„Скажи, мамо, а як би це був я. — мене ти врятувала би, правда?"

Інстинктовно швидким рухом самиці-матері, — рухом найвищого еґоїзму і самопосвяти — пригортаю моє дитя. Тебе, дитиночко — каже мій жест — тебе я врятую, тебе, моя пташко!

Це трівало лиш один мент. Мій маленький, певний материнської любови, звільнився з моїх обіймів. Безпечний і вдоволений вертає до гри, він вже забув на свою журбу. Вже грається своїм візочком, свідомий — правда — великих страждань далекого „малого братчика", одначе супокійний і розважний. Зовсім, як старші!

Я подерла списану сторінку. Досить німих цифр, досить мертвих документів і сухої статистики. Я знищила все. Передімною на столику остала лиш фотоґрафія нещасної дитини, „якої я не врятувала". Бачу лиш малі висохлі ручки, які не мають вже навіть сили простягнутися, — а в ухах чую слова дитини — котрої? моєї чи чужої? — слова, які молять і ридають:

„А як би це була **твоя** дитина? А як би це був я?

Переклала *М. Р. Л.*

*) Madelaine Marx це молода французька письменниця, якої повість п. з. „Жінка" в короткому часі була перекладена на всі европейські мови і добула авторці світову славу. Барбіс зачислює молоду письменницю до „найдосконалших і найвищих сучасних поетів". В дрібнім оповіданню, якого свобідний переклад подаємо, Маделен Маркс обурена байдужністю світа до страшної голодової катастрофи, яка лютує на Україні і в Росії. Вона старається потрясти людським сумлінням ставляючи нам питання: „а як би це твоя дитина гинула з голоду?" — М. Р. Л.

**) В оригіналі говориться про голод на російських землях.

ВП. Передплатників в Чехо-Словаччині присимо отсим складати передплату за наш часопис в Банку Чеських Леґіонів в Празі на конто Видавн. Спілки „Діло" у Львові, а нас повідомити листівкою. — *Адміністрація.* 1—4

ти до мирної праці, а навіть помагати иншим народам. Бажаємо додержання союза з усіми нашими союзниками, бажаємо навіть з нашим вчорашним неприятелем навязати взаємини, оперті на засадах куртуазії. Одначе домагаюся, щоби наші шкоди були направлені і твердю, що вони будуть направлені,

Відгомін промови Поанкаре в Льондоні.

Промова Поанкаре найшла голосний відгомін в льондонській. пресі. „Times" подають, що основним тоном цеї промови було огірчення. Видно було бажання приневолити Німеччину сповнити свої зобовязання. Поанкаре використовував кождий момент, щоби видвигнути справу довгів і репарацій.

„Westminster Gazette" є тої думки, що коли Німеччина не може заплатити довгів, то треба їй дати час для відпочинку і збогачення. Треба Німцям дати змогу віджити і не вичерпувати останніх жерел походів.

„Daily Chronicle" твердить, що промова Поанкаре не була того рода, щоби могла усунути непорозуміння між Англією і Францією. Гіркі слова Поанкаре могли довести до упадку Антанти, але коли це не станеться, то можна їх йому простити.

„Daily Telegraph" з промови Поанкаре незадоволений, але є тої думки, що від нього можна було сподіватись ще більше, а навіть нового сепаратного курсу французької політики.

Франкофільська „Morning Post" висказує думку, що Франція керму ється супроти Німеччини доброю волею і що Европа не буде відбудована, доки Німці не заплатять. Вину за все складає ця газета на Англію і заявляє, що кожда конференція Франції з Англією — це новий цвях в трумну Німеччини. А всеж таки кожда держава повинна молитись, щоби Антанта не розпалася, а закріпилась.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

Польща під знаком виборів.

Осінна сесія польського сойму.

Варшавські часописи доносять, що премієр польського кабінету по конференції з Тромпчиньским рішив відложити засідання польського сойму на день 19. вересня. Відложення речинця, призначеного первісно на 12. вересня зарядив польський уряд з огляду на проєкт автономії для Східної Галичини.

Литовці не приймуть участи в виборах.

З Вильна доносять, що литовські партії не приймуть участи в виборах до польського сойму під ніяким оглядом.

„Бльок національних" меншостей.

В часописі „Льодзер Фрає Пресе" з 19. ц. м. находимо обширну ревеляцію з нарад представників національних меншостей. відбутих дня 17. ц. м. у Варшаві. На тій нараді утворено виборчий бльок. На засіданню були присутні представники Білорусинів, Українців, Росіян, Жидів і Німців. Крім цього були майже усі теперішні німецькі і жидівські посли до польського сойму. Наради отворив п. Кернер. Предсідатель сконстатував, що бльок має спиратись на визнанню польської державности з виключенням всякого іредентизму. Пп. Прілуцкі, Лучкевич, Навріль і Ґрінбавм зазначили в своїх промовах, що бльок виступить підчас виборів як політична партія, але в ніякому випадку не має на меті нерозривного получення усіх меншостей по виборах.

П. Васильчук завважив, що бльок не є довічним подружем, але радше радсними заручинами і що це пожиття не має потягти за собою ніяких прикрих наслідків для учасників. Одну тільки присягу мусять скласти усі учасники бльоку: ніколи і п д ніякою умовою, ніодин посол вибраний бльоком не може віддати свого голосу в соймі на шкоду для справи котрої небудь з національних меншостей.

Цей постулят признано слушним одноголосно.

Представник Жидів ортодоксів Кіршбравн заявив, що на його думку бльок повинен обіймати тільки території з мішаним населенням. Проти того заявилися пп. Беренс, Гасбах і Касперович, які доказували, що мішаним населенням заселена ціла Польща.

Після дискусії підписано таку заяву:

„Варшава, дня 19. серпня 1922. Щоби вирівнати несправедливість, яку заподіяла виборча ординація національним меншостям в польській републиці, ми нище підписані представники Білорусинів, Українців, Німців, Росіян і Жидів, орґанізуємо зєдинений виборчий комітет національних меншостей, до якого кожда зі згаданих національностей делеґує по трьох представників".

В дальшій дискусії представники Українців заявили, що є можливим, що в Східній Галичині вони здержаться від голосовання. Представники Німців і Жидів заявили, що і в тім випадку їх співгорожане будуть голосувати.

Послухання у Новака.

В четвер мала відбутися конференція польського премієра Новака з головою Українського Центрального Комітету в Польщі п. Андрієм Лукашевичем. На днях виїхала з Вильна до Варшави делеґація тамошної жидівської громади в особах д-ра Витковского і д ра Шабата, яка має бути принята Новаком в справі постулятів жидівської громади дотично жидівського шкільництва на Виленщині.

Польська делеґація на конференцію Малої Антанти.

Дня 25. ц. м. виїхала до Праги делеґація польського уряду на конференцію чотирьох держав — Чехословаччини, Югославії, Румунії і Польщі. Провідником делеґації є посол Пільц, що перебуває тепер на відпустці. Поворот Пільца на його давне становище в Празі узалежнений від наладнання польсько-чеських взаємин.

О місце Ґрабовского.

Дискусія на тему того, хто займе неопорожнене іще місце львівського „воєводи" Ґрабовского, не сходить зі шпальт польської преси. Розійшлася чутка, що займе його державний підсекретар в польському міністерстві внутрішних справ д р Дуніковскі. Одначе ця вістка виявилася невірною.

Довкола австрійської кризи.

За приєднанням Австрії до Німеччини.

А. В. доносить, що в Берліні відбулися наради між канцлєром Зайпльом і німецьким урядом. Деяке світло на висліди цих переговорів кидають голоси преси. „Дайт. Альг. Цтг." думає, що навіть в рамках версайльського договору і серед розпучливого положення в якім находиться тепер Німеччина, найдуться все таки способи, що дадуть Австрії змогу повернути до Німеччини. „Льокаль Анцайґер" обговорюючи можливість помочі для Австрії думає, що на разі можна надіятися на дружню співпрацю як німецького так і австрійського банкового і промислового світа.

Занепокоєння французької преси.

Французька преса проявляє деяке занепокоєння подорожею канцлєра Зайпля. „Ентрасіжан" приписує головну вину неосторожній французькій політиці. Денник стверджує, що Італія готова прийняти австр. канцлєра дуже сердечно.

Занепокоєння серед мадярської преси.

„Абенд" доносить, що подорож канцлєра Зайпля викликала велике занепокоєння в Будапешті. Скликано надзвичайну Раду міністрів, котра усталить свої застереження до Найвисшої Ради в справі подорожи канцлєра. Ціла мадярська преса вважає подорож Зайпля до Праги як приготовання пляну нападу на Угорщину. „Аз Уйшаґ" (орґан що стоїть дуже близько премієра ґр. Бетлєма) пояснює ту подорож як приготовання для утворення славянського корідора.

Погляд американської преси.

Американська урядова преса, обговорюючи положення Австрії є думки, що фінансова поміч з боку антанти не могла принести бажаних успіхів тільки тому, бо версайльський договір не дав Австрії ніяких підстав для життя, а льондонська конференція довела діло до кінця.

Італія піддержить домагання канцлєра Зайпля.

АВ. доносить з Риму: Італійська преса займається дуже пильно австрійським питанням. Канцлєр Зайпль може числити на прихильне полагодження своїх домагань. Італія, як найбільш інтересована держава в удержанню при життю Австрії повинна поперти всі домагання канцлєра, які змагають до ратовання Австрії.

„Іль Мондо" жаліє, що Італія не перейняла в свій час політичний провід малої Антанни. Денник пише дальше, що Італія не може допустити до того, щоби в Празі і Білгороді говорено про сукцесію Австрії, яку треба удержати.

Відїзд канцлєра Зайпля до Відня.

ПАТ. доносить з Берліна, що австрійський канцлєр д-р Зайпль відїхав до Відня 23. ц. м.

Австрійські делеґати у Масарика.

„Н. фр. Пр." доносить з Праги: Президент Масарик приняв 21. ц. м. підчас перерви між нарадами австрійського канцлєра д ра Зайпля, міністра фінансів Сеґура, посла д ра Вільднера і австр. посла в Празі д-ра Марека. Дискусію удержано в дуже приязнім тоні і продовжувано її через пів години. Обговорено теперішне положення Австрії і звязану з цим загальну ситуацію в середній і західній Европі.

Обезпечуйте від огню свої будинки, збіже і пашу в Товаристві Взаїмних Обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові, вулиця Руська ч. 20. 1. 1—14

З Ірляндії.

Вбивство Колінса.

З Дебліна доносять: Обставини серед яких убито Колінса такі: Колінс відбував інспекційну подорож в графстві Корк. Дня 22. ц. м. вечером в товаристві трьох офіцерів переїздив Колінс в отвертім самоході з одної місцевости до другої. Ескотра їхала другим самоходом. Самоходи минули село на південь від Бендон, коли впали в засідку. До переїзджаючих почали нечайно стріляти повстанці. Ескорта Колінса відповіла на вогонь. Виміна стрілів тревала около пів години. Колінс брав особисто участь в боротьбі.

В хвилі, коли повстанці збиралися до відвороту, Колінс впав поцілений кулею в голову і згинув. Його останні слова були: Простіть їм.

Боротьба тревала дальше. Ґенерал Дальтон був легко ранений. Тіло Колінса перенесено на корабель в Корк, звідки буде перевезене до Дебліна, де відбудеться величавий похорон. В Дебліні жалоба. Працю припинено.

Уряд вільної держави Ірляндії видав відозву до людности, в якій віддає честь ґенієви і заслугам Колінса. Колінс — зазначує відозва — впав в хвилі, коли побіда новосотвореної держави була запевнена. Память Колінса житиме вічно серед народу.

Товариші праці Колінса присягли довести діло до кінця.

Як доносять з Льондону, Л. Джордж вислав до родини убитого шефа ірляндського уряду кондоленційну телеґраму.

Ірляндія після вбивства Колінса.

Радіо з Ліфилд доносить: З тих, що підписали договір з англійським урядом остали ще Бартон, Дуґґан і Гавен Дуффи. Бартон перейшов на сторону Де Валєри. Гаван Дуффи подався до димісії. Міністер для внутрішніх справ Дуґґан одинокий, що урядує як член тимчасового уряду. Начальником уряду зістане Дуґґан, або Косґрави, заступник президента тимчасового уряду. Головнокомандуючим армії буде правдоподібно ґен. Мулькані.

Льойд Джордж в кондоленційній телеґрамі до Косґрави висказав глибокий жаль з приводу смерти Колінса, підносячи, що це був неустрашимий жовняр-полководець з великою енерґією і посвяченням та з великим особистим чаром. Згинув найкращий син Ірляндії в хвилі, коли цей край потребував його спеціяльних кваліфікацій, відваги й рішучости.

Совітська Росія.

Неурожай в сов. Росії.

З Женеви доносять: Відомости що до зборів в Росії є дуже непокоячі. В окрузі Бузулуку, самарської губернії, на схід від Волги, панує посуха. Навіть в околицях, що находяться у відносно найкращих умовах, сьогорічний урожай значно слабший від нормального. Телеґрама з Челябінська на Уралі подає, що мимо дощів в минулім тижни опізнений збір буде в значній части втрачений. До орґанізації допомоги голодним в Росії вислано нагляче прохання о уділення дальшої допомоги цим округам.

Проти Ленина.

Ревельська "Жізнь" містить допись з Москви, згідно з якою Ленін має бути майже зовсім здоров, але не вертається досі до політичної діяльности наслідком опору лівих комуністів.

Вони бажають висунути на його місце Зінов'єва, який є представником безоглядного комунізму. Він має за собою т. зв. політичну управу, або давну чрезвичайку.

Ліві комуністи не хочуть дальше толерувати уступчивости Ленина і сподіються небаром большевицької революції в Німеччині.

Дописи з краю.

Городенка.

Похід людовців „на кресы"!

Благоденствіє на всіх язиках та мутне зеркало вонючого багна в Городенці — закаламутило нагло посольське віче п. Бриля, що відбулося дня 13. VIII. ц. р., а заповідуєче місцевим P. S. L. Вже по афішах було пізнати, що писали їх малопольські мало грамотні людовці. Се вже о стільки знаю — друге віче п. Бриля на Покуттю, бо одно було також в Снятині перед кількома тижнями. Се було передвиборче віче, бо рішено вибрати послом з городенського повіту людовця, лише ще не було названо імени кандидата. Віче се — се лише дальший стан походу „na kresy на підбій, то що не вдалося здобути оружем і плугом кольоністів, то тепер хочуть довершити, „вітосівці паскопясти" підлесним словом, показуванням грушок на вербі та маячінням про спільні інтереси bratniego ludu ruskiego i chłopów polskich — іменно хотять здобути серця.

П. посол виголосив реферат п. з.: Obecna sytuacja polityczna. Реферат був дуже цікавий, бо з него довідалися присутні про крадіжи амер. дарів ендеками, про лайдацтва і крадіж фонду повстанців на Шлеську п. Корфантим (на що має докази посол Дашиньскі) і т. д. Признався також п. посол, що особисто їхав до Америки агітувати, щоби тамошні Поляки не посилали ніяких дарів до краю, бо тут все розкрадають. Рівнож признав п. посол, що Liga Narodów energicznie zaprotestowała против виборів в Сх. Галичині, тому поставив сам п. посол внесення, що зібрані на вічу Поляки і Русини(!) протестують проти вмішування Ліги Народів у внутрішні польські справи. За резолюцею голосували сконсиґновані Мазури кольоністи. Свій внесок мотитував посол в той спосіб, що справа Сх. Галичини, се сусідська річ Польщі і Росії і вони ту справу вже дефітивно рішили договором в Ризі, а Польща крім того ще здобула цей край оружем. Не забув п. посол, остеречи chłopów przed ruskimi panami z zagranicy z Petruszewiczem na czele що за пруські марки насилають агітаторів до Галичини і не дають спокою малопольському населенню. Стара брехня. Видно, що мозок „chłopskiego syna", як себе називав п. Бриль вже дуже ослаблений.

По промовах кількох місцевих бесідників, що розкрили „бруди і свинства" місцевої адміністрації на всіх полях, ухвалено довгий ряд резолюцій, де м. и. домаганося перенесення старости Агопсовича, бо він є лише мандантом обшарників, паскарів і злодіїв, а не урядником людової річипосполитої — як мотивовано сю резолюцію. Дальше домаганося усунення воєводи Юристовского, бо він опирається на таких старостах, як городенський і т. д. Дальше домаганося усунення неквалїфікованих урядників, бо як твердив п. Бриль начальником податкового уряду є в однім місті фризієр! А впрочім пів міл. урядників руйнують Польщу так, що всі податки не вистарчають на платні урядникам і т. д. Присутний на вічу приватно як obywatel комісар стар. п. Ясіньский (знаний зі своєї „промови" на Шевченківськім концерті в Городенці) хотів двократно оправдуватися і оборонити староство, та присутні стуканням в підлогу і криком перивалийому і не дали докінчити своєї анольогії.

Віче закінчив п. Бриль і обіцяв, що всі ті свинства, бруди лайдацтва, злодійства, крадіжи, хабарництво, бандитизм і т. д. які тепер панують в Польщі — усуне новий сойм, що вийде з теперішних виборів, що відбудуться дня 6. XI. 1922.

Для Українців на вічу цікаво було тільки послухати тих промов що все крутилися коло того, що „Polska nierzadem stoi"! *Вічевик.*

Ворохта.

Занедбана церква.

Довелося мені перед кількома днями бути в нашій клімат. гірській місцевости, Ворохті. Випадково переходив я коло тутешньої церковці, котру в останнє бачив я під кінець вересня 1914. Яка ріжниця В 1914 р. була ця церковця гарно огороджена, на всіх пятьох її банях були хрести, вікна були заосмотрені як слід в скло тай дах був добрий. А тепер? Як я тепер поглянув на неї, то аж пристанув. На банях нема ані одного хреста. В першій хвилі подумав я собі, що перемінено її — анальогічно як се діється на Холмщині та Волині — на яку иншу „святиню".

Зацікавлений підійшов я блище. Образ ще сумнійший. Із паркану окружаючого церковцю лише де не де остали частини. Зрештою огородження нема жадного. Дах старий, понищений, по всякій правдоподібности промокаючий, вікна позатикані почасти склом, почасти кавалками бляхи, а зрештою драничками. На даху лежить хрест вирваний чи викинений із одної з бань.

Я подумав собі, що церковця ця хиба зовсім залишена. Та переконався я, що помиляюся, бо в Ворохті є експонований сотрудник о. Юган, котрий часом відправляє там богослуження. Кажу „часом", бо Гуцули оповідають, що він лише рідко коли є дома, бо десь все їздить. Гуцули кажуть, що охотні булиб занятися і виконати направу церковці, коби лише хто взяв провід в руки. Се булоб обовязком о. Югана і дуже сумно, що він до тепер сього не зробив. Цвинтар рівнож в пожалування гідному стані: майже неогороджений, занедбаний, а капличка на ньому також без хреста на бані. Якжеж відмінно виглядає місцевий „kościółek"! Не сумніваємося, що Преосв. епископ Хомишин, що тепер пробуває на відпочинку в Микуличчині, загляне й до Ворохти, де його побут певно буде мати дотатні наслідки. *М.*

Тарнава вижня п. Турка.

Польська „автономія"

В 127. ч. „Вістника Г." була згадка про суспендованя з писаря громадського О. Венгриновича в Тарнавахі Зверхність громади Тарнави вижньо. внесла представлення до Староства і Воєвідства, покликуючись на обовязуючі закони і розпорядження — Одначе це нічого не помагало. „Wydział powiatowy (L. з 997 27/7) nie zatwierdza tamtejszej uchwały gminnej co do mianowania Wasyla Hryńczysz na pisarzem gminnym i wzywa Zw. gm aby natychmiast... przyjęła innego... najlepiej Jana Wiluszyńskiego... tudzież aby w tym samym terminie przeniosła kancelarję gminną (з попівства) w inne miejsce.. pod zagrożeniem wysłania delegata na koszt naczelnika gminy... Але вже за кілька день а саме дня 10 VIII. „wzywa się Zw. gm. aby odwrotną pocztą doniosła czy oddała pisarkę gminną Janowi Wiluszyńskiemu.... а 11/8, „Starostwo w Turce (l. 13674/22) znów poleca bezwłocznie oddać funkcyę pisarza gminnego Janowi Wil." і поручено жандармерії, щоби виконня допильнувала. І справді дня 17/8 коли парох щойно вийшов з церкви, командант поліції в товаристві другого жандарма під багнетом покликав війта і нового писаря і казав віддати під за гровою сили писарку... От що робиться на нашій землі після „знесення" виїмкового стану. *В.*

Платіть партійний податок!!! Присилайте на адресу! „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, Ринок 10., вкл. кн. ч. 5.000. Жертводавці повище 500 мп. будуть оголошені поіменно!!

РІЖНІ ВІСТИ.

Признання для французьких домагань.

„Ідеа Національе", обговорюючи мову Поанкаре в Бар ле Дік, пише м. и: „Питання відбудови можна розвязати тільки дорогою анульовання міжсоюзних довгів. Попираємо цілковито становище Поанкаре". Також „Трібуна" пише, що Франція є зовсім оправдана, коли домагається безумовного виконання німецьких зобовязань.

Берлінські переговори.

У німецького канцлера відбулася 22. ц. м. нарада в справі відшкодовань, після чого почалася конференція членів репараційної комісії з німецьким урядом. О год. 5. стрінулась репараційна комісія з міністром фін. Гермесом і б. державним секретаром д-ром Бергманом.

По донесенням з Берліна, відбулася там нарада міністрів, на якій обговорювано дотеперішні висліди обох делеґацій репараційної комісії з канцлером. Відтак Брендбері і Моклер були у міністра фінансів Гермеса. Конференція триває. Переговори будуть вестися дальше. Про їх висліди не можна сказати нічого певного.

В англійських політичних колах оцінюють песимістично берлінські наради і це не на основі останньої промови Поанкаре, а на основі відомостей, які англійський уряд одержав з Берліна.

Австрійський канцлер в Берліні.

Австрійський канцлер відбув конференцію з представниками німецького уряду в Берліні, яка мала дуже сердечний характер. Канцлер Австрії представив положення Австрії в господарській і політичній области.

Конференція виказала, що Австрія аж до полагодження Союзом Народів справи кредиту мусить поконувати теперішні трудности при помочи господарських заходів.

Чехословаччина і Австрія.

Про побут канцлера д-ра Зайпля в Празі „Прагер Прессе" пише: Міністер Бенеш прийняв заступництво інтересів Австрії перед Союзом Народів, де зі свойого боку предложить плян санації середної Европи і Австрії. Як найважнійшу справу він висуне справу австрійського промислу. Чеський уряд постарається о доставу для Австрії вугля й инших сирівців, а може й цукру, щоби вдержати австрійський промисл і щоби робітники не осталися без праці. Ходить тут не о акцію одної держави в користь другої, а о приватну акцію під державним проводом.

Що до справ Австрії на Союзі Народів, то думають, що не ходить тут о прилучення Австрії до иншої держави. Чехословаччина й Італія противні також поділови Австрії. Натомісць думають, що господарське прилучення Австрії до Чехословаччини і Югославії находиться в межах можливости.

Нова турецька офензива?

З Парижа наспіла звістка, що Турки розпочали нову офензиву й зайняли стацію Бурганік.

Стріча премієрів.

Чеський премієр д-р Бенеш відїхав до Маріенбаду, щоби стрінутись з югославянським премієром Пасічом.

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника"! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника".

ТЕЛЕҐРАМИ.

Французька відповідь в справі венецької конференції.

Париж. (ПАТ). Авас. Французьку відповідь на англійську ноту вислано нині. В справі цієї відповіди подають, що французьке правительство годиться зовсім на англійське предложення й оставляє Англії усталення речення конференції, яка мається відбути в Венеції.

Переговори Зайпля з Шанцером у Вероні.

Інсбрук (ПАТ.) БК. „Інсбр. Нхр." доносять із Боцен, що італійський мін. загр. справ Шанцер, який тепер є в Обер Боцен, всяде до поїзда, котрим вертатиме австрійський канцлер Зайпель з Берліна і разом з ним поїде до Вероні, де відбудуться переговори.

Рим (ПАТ.) Стефані. Наслідком просьби австр. канцлера д-ра Зайпля відбути конференцію з італійським мін. загр. справ Шанцером рішено, що в пятницю відбудеться в Вероні конференція інформаційного характеру.

Завішення репресій супроти Німців.

Штрасбурґ (ПАТ). Ґен. комісар Альзації й Льотарингії звідомляє про постанову завішення репресійних засобів у відношенню до Німців, а то на основі, що питання компензаційних виплат мається полагодити мирним способом. Тому секвестру німецьких капіталів не будеться дальше примінювати. Зарядження 12. ц. м. видалення Німців остає в силі.

Конференція в справі розоруження.

Льондон (ПАТ.) Райтер. З Гельсінґфорсу. Сов. правительство вислало до фінляндського правительства запрошення вислати представників на конференцію в справі розоружень, що має відбутися в Москві. Естонія і Латвія прийняли запрошення, а Польща предложила відложити конференцію до хвилі, коли С. Народів ухвалить рішення в цій справі.

Конференція міністрів м. антанти.

Прага (ПАТ.) „Пр. Тгт." пише, що румунський мін. загр. справ Дука приїздить 26. ц. м. до Праги, щоби взяти участь у конференції міністрів загр. справ м. антанти.

Наради окупаційних ґенералів.

Айльвезе.(ПАТ). До Кольонії прибув командант французької армії ґен. Петен, щоби відбути наради з ґенералами окупаційних військ.

Скріплення міжсоюзної окуп. армії.

Царгород. (ПАТ). Авас. До пристані Раідор причалив італійський пароплав Шарцеліні з 2000 жовнірами, призначеними на скріплення міжсоюзної окупаційної армії. Англійці є за тим, щоби ніяких військ не висаджувати, бо Греки зреклися пляну заняття Царгорода.

Пошкрення вашінґтонського договору.

Женева. (ПАТ). Ґен. секр. С. Народів повідомив правительства всіх держав, що є членами С. Народів, про уміщення на дневному порядку вересневої сесії С. Народів справи поширення вашінґтонського морського договору на всі держави.

Відповідь Л. Джорджа Поанкаре.

Рим. (ПАТ). З Льондону доносять, що Л. Джордж задумує небаром виголосити довшу промову в відповідь на останню промову Поанкаке.

Відїзд ґр. Сфорци.

Париж. (ПАТ). Італійський амбасадор ґр. Сфорца відїхав до Італії.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

З дороги життя

Всячина.

Сьогодня вийшов я з редакції радий і веселий неначеб мою місячну платню зрівнано з платнею шевського челядника, або немовби я дістав хоч помітну частину з того транспорту франків і німецьких марок, які Українці дістали з-за границі, як це доносить польська преса.

Іду вулицею підсвистуючи собі весело і безжурно, а моє обличя палає радістю і вдовіллям.

По дорозі стрічає мене мій товариш, котрий теж розуміється на політиці. Здивовано глядить на мене і картає:

— Як тобі не сором підсвистувати вулицею? Не забувай, що ти неповажний співробітник поважного органу, а не якийсь там шеф-редактор „Будяка", що пише цілі сторінки небилиць, а опісля впевнює читачів, що це є „lapsus linguae". Чому ти такий веселий?

— Як жеж мені не радіти? Чи ти читав, що новий премієр обіцює, що національним меншостям буде в Польщі „як у себе в дома".

Подумай. Будем, як у себе в дома.

Мій знайомий скривився, як середа на пятницю і фільософує:

— Я знаю, що значить, як ми у себе дома є „як у себе в дома".

але коли ми на своїй землі є більшістю, то нам меншість ніколи не дасть спокою, зі страху перед більшістю.

— Ну! Не треба так скептично! Польський уряд готовить нам проєкт автономії.

— Проєкт? Тих проєктів було так багато, як польських банкнотів в кишені кождого Жида.

— А що ти скажеш на те, що „Słowo Polskie" хоче із Східної Галичини утворити окреме польське королівство і на троні посадити редактора Мейбавма.

— Ну, ну! Така відвага п. Мейбавма проявляється лиш на сторінках свого органу. Сумніваюся, чи в разі здійснення свого замислу, показався би він поза львівську рогачку.

— А всеж таки маємо деякі кроки до ліпшого: Нпр. новий кабінет зн с виїмковий стан.

— Виїмковий стан? Він знесений для тих, для кого він не істнував, цеб то для теперішної „більшости", а для справжньої нашої більшости він не зараз скінчиться.

— Я думаю, що всеж таки буде свобода слова. Маю надію, що газет ніхто не буде конфіскувати і я зможу писати про все, що в душі наболіло і не буду змушений говорити в фейлєтонах тільки про жнива, трамваї і огірковий сезон.

— Ану попробуй написати фейлєтон про самоозначення народів на нашій землі. Зараз сконфіскують!

— Але?

— Сконфіскують!

І ти знов будеш писати про все, лиш не про те, що думаєш!

— Ні! Я завтра у фейлєтоні переповім розмову із тобою.

— Навіщо? Цеж нікому не цікаве. Ануж не підійдеш під смак критикоманів і тебе будуть лаяти за цей фейлєтон.

— Ну, як будуть лаяти, то я напишу спростовання і заявлю, що мій ціліський фейлєтон — то був „lapsus linguae".

— Тихо, бо нас підслухує якийсь охранник. Зачув українську мову і вже нюхає.

— Ех, автономія, автономія... шептав я невесело, криючись в юрбі від бистрого ока охранника.

Чмелик.

НОВИНКИ.

— Чеки почтові розсилаємо з нинішним числом, та просимо П. Т. Передплатників негайно відновляти передплату тому, що маніпуляція чеками тревае тепер доволі довго. — Просимо отже сейчас висилати гроші, щоби не було перерви у висилці часописи. — *Адміністрація.*

— Арештовання в Чорткові. В Чорткові переведено на днях ряд ревізій і арештовань між українським студентством. Поліція шукає заякоюсь тайною організацією. Арештовано: Пахолкова студ філь. і голову У. П. Т., директора „Народного Дому" Миколу Малицького і студ. Галята зі Шманьковець. Всіх поміщено в чортківській тюрмі.

— За що у Львові арештують? Оноді вечером о годині 7. кандидат адвок. д-р І. К. схоронився перед дощем під бічну браму міського театру. Там його поліція без причини арештувала і воловодилася з ним поза десяту годину в ночи, поки театральна вистава не скінчилася і публика не розійшлася. Не обійшлося при тім без традиційної особистої ревізії та ще й двократної і инших поліційних благодатей. Показалося, що причиною арештування була присутність воєводи Грабовского в театрі, а д-р К. задержався під брамою, котрою цей достойник мав переходити. Ось для такої причини позбавляється у нас вільного громадянина понад три години особистої свободи. Це нагадує недавні царські звичаї в передвоєнній Росії. Чи не було би вказане всякі воєвідські чи инші звичайним людям недоступні місця в даній хвилі кордоном обставити, чи хочби відповідними написами означити, а ощадиться спокійним громадянам „хожденій по поліційним мукам". — *Я.*

— Відгомони польсько-української війни. Повітовий суд в Золочеві відновлює процес в справі розстрілу 20 Поляків золочівського повіту підчас української влади 1918 р. Золочівські судді мають мати докази, що виконавці українського засуду на розстріляних Поляків перебувають тепер на терені Польщі.

— Напад на поліціянта. Коло Гицлівської гори у Львові напало кількох підозрілих типів на поліціянта Мулика. При помочи инших закликаних поліціянтів удалося їх розігнати, а навіть арештовано Володислава Солтиса, який брав участь в нападі.

— Самоволя поліційних повітових „богів" в Перемишлянах. Дня 18. ц. м. їхав б год. 8·30 вечером О. Д. державний урядник з Романом Думою і Ярославом Івасєчком, студентами техніки, з залізничої стації в Волкові, перемишлянського пов., до Корелич. В половині дороги, серед темної ночи дався нагло чути голос в „симпатичній мові: „Єдзь до дябла прендзей, псякрев дурню, хамє якісь. Я цє науче як маш єхаць" і т. п. На спокійну відповідь тов. Р. Думи, що скорше під гору не можна їхати, а дорога вузка і виминутись не можна, кинувся напасник з гідними себе окликами і епітетами на їдучих, та з револьвером в руці прискочив до фіри, а подавшись за „повятового коменданта постерунку" в Перемишлянах. (звісний п. Кліш) зажадав леґітимації. Під таким діктум видали йому подорожні такі, вдоволені, що ще не жадав грошей, або життя. По леґітимації, які п. комендант сконфіскував (навіть урядничу п. О. Д.) казав зголоситися всім на постерунку жандармерії. Але жандармерія сама їх випередила. бо на другий день заарештував їх всіх трох жандарм в Кореличах, о год. 3·30 попол., та фірою відставив до постерунку в Янчині, а відтак перевезено їх серед сильного дощу під ескортою до Перемишлян. Тут з огляду на пізну пору, а було вже по 10 ій вечір, не хотів ніхто переслухати. Доперва на рішуче жадання арештованих, щоб їх сейчас переслухано і списано протокол, явився комендант та почав слідство. Що питався цей панок і який був зміст цього протоколу, то смішно аж подавати; було там все: і справа „Січи" і замах Федака і український університет і студентське життя і т. п. Остаточно по 2. год. переслуханню зволив їх ласкаво п. комендант пустити на волю. П. О. Д. однак не переслухав та заявив йому, що його урядничу леґітимацію відіслав на його адресу до Львова. Коли Р. Дума і Я. Івасєчко вертаючи до Львова зайшли до „Народного Дому" в Перемишлянах, то там явився знов жандарм із питанням: „Co tu za zbory?" і зажадав леґітимацій, записавши всіх присутних. Взагалі місцева поліція слідить кождий крок кождого Українця, а шпіонажа та арештовання тут на дневному порядку.

— Поліцайський шов'нізм. На днях при Краківській площі у Львові станув з возом український селянин Павло Музика з Дмитрович. До нього підійшов поліцай ч. 219. і зневажив його такими словами, як: „Idź ty ruski kabanie", домагаючись усунути віз із площі. Коли селянин відповів, що окрім нього стоїть богато Поляків з возами, то поліцай заявив: „Mnie się tak chce Rusin e" і не дозволив українському селянинові стояти з возом там, де спокійно стояли представники пануючої нації.

— Українські артисти на користь жидівської громади. В суботу дня 26 ого і в неділю дня 27-ого цего місяця в салі муз. Тов-а ім. Лисенка у Львові виступає зі своєю трупою на користь жидівської академічної громади артист-балєтмайстер Василь Авраменко. Програм балєтових вечорів складатиметься з національних українських і жидівських масових і сольових танців. В сольових нумерах виступлять: В. Авраменко, Садовський, Мацяк і 6-літня дівчинка Яринка М. К.

— Утеча вязня. Польський поручник Кольбух, який два роки перебував у слідчій вязниці за дефравдацію державних грошей, удавав умово хорого і унеможливив слідство. На днях підчас його ескортовання до лікаря він утік з вязниці. Пошукування за ним утруднені, бо поручник Кольбух носив у вязниці бороду, по оголенню якої, його ніхто не пізнає.

— Запаси золота в Чехословаччині зростають. Чехословацький запас золота зріс до 2.390 міліонів чеських корон. Під цю пору чехословацькі паперові гроші покриті золотом майже на 25 проц.

— Новий Карузо. На днях виступав в опері у Вероні знаменитий італійський тенор Ценательо. Він був до недавна пекарським помічником. При праці любив собі підспівувати, чим звернув увагу на свій гарний голос. За радою і при допомозі одного мецената штуки, почав учитися співу і як барітон одержав місце в хорі веронської опери. Одного разу заступав Ценательо з великим успіхом хорого співака в партії Каня в опері „Баяццо". Після цього виступу порадили йому переробитися на тенора. Він послухав і небавом виступив в „Льогенґріні". Від цеї пори його слава скоро зростає і італійські часописи вважають його наступником Каруза. Цікаве, що й Карузо став співаком з коваля.

— Страйк в Лодзі. З Варшави доносять, що в Лодзі вибух страйк робітників усіх тамошніх фабрик.

— Холера в Білостоку. В Білостоку занотовано 4 випадки азійської холери, з тих два смертельні.

— Сексуальний морд. Недалеко Сихова найдено тіло 12-літної дівчини Францішки Бернаціківної, яка перед тижнем понесла батькові обід і пропала. Стверджено, що убивство поповнено на сексуальному тлі. Тіло було поранене, одна нога цілком відрізана. Правдоподібно мається тут діло із випадком садизму. Поліція веде слідство.

— Самовбивство арештованого. Урядник Валеріян Курило в Ярославі, арештований за ріжні надужиття позбавив себе життя вистрілом з револьвера у слідчій вязниці.

— Знову пропала дівчина. На днях приїхала до Львова молода дівчина з Радехова дочка Р. Купферщміда. Вийшовши до міста вона зникла без сліду. Всі пошукування не дають висліду. Це вже пятий випадок того рода у Львові за останні місяці.

— Премієр міністрів волокитою. Молодий французький жандарм в Парижі побачив за містом старшого чоловіка, що проходжувався самітно по полі. Жандармові видалося це підозрілим і він зажадав від цего чоловіка леґітимації, якої підозрілий тип не мав при собі. Жандарм арештував його за волокитство і посадив в тюрмі. При слідстві виявилось, що це був президент міністрів Бріянд. Засоромлений жандарм щиро перепросив президента. Ця подія викликала в Парижі велику сензацію. Жандарм став героєм дня.

— Свято визволення Югославії. З Білгороду доносять, що югославянський уряд 1928 р. уладить велике свято з приводу 10 ліття ювилею визнання Югославії. Приготовання розпочалися. В Білгороді будується величавий памятник для пошанування памяти перевороту 1918 р.

— Чехословацький буджет на 1923 р. Доносять, що чехословацький буджет на 1923 рік буде виносити 24.484,000.000.

— Нові нафтові жерела. В Африці, в портуґальській кольонії відкрито великі нафтові жерела, недалеко Хінди і Беіри.

— Образ Рембрандта найдений. Славний образ Рембрандта „Павло у вязниці", скрадений минулого року з музею в Штутґарті, найдено в Льондоні. Як велику вартість мав цей образ свідчить факт, що за відшукання його визначено нагороду 50.000 німецьких марок.

— Страшна буря в Індіях. На днях панувала в Індіях страшна буря, якої жертвою згинуло 28.000 людей. Японський уряд розпочав допомогову акцію для тих, що потерпіли від бурі. Більша часть засівів в Індіях знищена. Індійцям грозить голод.

— Футра, також уживані всякого рода продавайте або замовляйте лише в українській кушнірській фірмі Петра Карпяка Львів Куркова 11а. 452 1—10

— Сирі шкіри з куи, видер, тхорів, заяців і т. п. продавайте лишень Українській фірмі Петра Карпяка Львів Куркова 11а. 332 2—10

Свій до свого!

::АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСЬКА РОБІТНЯ::

ПЕТРА СЕНЮТИ

Львів, вул. Петра Скарги ч 10.

Приймає всілякі роботи входячі в обсяг малярства, т. є. малює образи, церкви, театральні салі, декорації, комнати, також писання шильдів. Виготовляє пляни на іконостаси солідно і по приступних цінах. Прийме також хлопця найрадше сироту до науки декораційного малярства до літ 16 і кімнатного челядника. 113 6—?

„ЯК ВЕСТИ ЖИТТЯ!" Д-ра Ферстера (Lebensführung) в перекладі Юрія Кміта, вже вийшла з печатні і буде вислана на всі відомі адреси. Кожда інтелігентна людина повинна обовязково цю книжку мати і прочитати. Замовлення приймає: А. ОКПИШ, Львів, Кадецька 4. Ціна з пересилкою 1000 Мп. 266 6—10

СТАНИСЛАВІВСЬКИЙ ВІСТНИК.

Приватні українські школи.

В осідку б. першого правительства З. У. Н. Р., а тепер так зв. „станиславівського воєвідства", нема державних українських шкіл крім одної клясичної гімназії для хлопців. Українське громадянство платить примусово ріжні податки та „данини" теперішній владі, яка видає великі суми на своєрідне (польське) шкільництво, державне ба й приватне — хочби лише в Станиславові. Українці мусять з приватних фондів основувати і вести свої школи, якщо на своїй землі не хотять загибати в кромішній темряві та бути погноєм для чужого розросту.

З повним вдоволенням треба зазначити, що українське громадянство м. Станиславова вповні, — а станиславівського округа бодай сяк-так зрозуміло значіння „Рідної Школи" та радо складає жертви датки на основування і ведення наших приватних шкіл в Станиславові, з котрих одні краще матеріяльно забезпечені, инші ледви животіють в наємному захисті.

Школи С. С. Василіянок в Станиславові (виділова дівоча, жіночий учительський семинар і дівоча школа вправ) мають гарне приміщення у власному домі, а батьки учениць платять за навчання як слід. Тому вказаним є, щоби управа жіночого семинара з окрема, а заряд усіх шкіл С. С. Василіянок в головному, маючи мало клопотів під матеріяльним оглядом,—звертали більшу свою увагу на своєрідне виховання дівчат, будучих громадянок і матерей своєї нації. Управа нехай іде з духом часу та нехай числиться з теперішними условинами. На бік особисті вигоди та інтимні пляни в невнане майбутнє. На віщо таких неумісних заміток і то з боку самої управи, як було се з молитвою одної з учениць-абітурієнток жіночого семинара при іспиті зрілости в літньому речинці с. р. і то в присутности візитатора-предсідника (на наше щастя дуже льояльного хоч нам чужого чоловіка)?! Зачуваємо, що С. С. Василіянки в Станиславові накликують молоді дівчата, віддані батьками під їх опіку в школі та інтернаті, вступати до монастиря. Се безумовно свого рода насилля над недолітками вибирати те, над чим можуть боліти пізнійше та почуватися зломаними істотами. Добровільна посвята монашому життю — се що иншого. Тут намова гріхом!

Дворклясова торговельна школа, введена в життя з початком шк. року 1921/22 філією тов. „Просвіта" в Станиславові, покінчила щойно перший рік свойого буття. Вона має вигляди розвою під умовою, що знайдеться відповідна та постійна управа для цеї корисної школи.

Музична школа філії „М. Тов. ім. Лисенка" полисувалася двічі в шк. р. 1921/22 виступами своїх елевів. Управа цеї школи є в досвідних руках проф. Залеського, що зумів дібрати відповідні, кваліфіковані сили до ведення науки гри на фортепяні та скрипках.

Дівоча гімназія У. П. Т. в Станиславові — се ще молоденька школа. Зорганізував її член старшини кружка У. П. Т., Никифор Даниш, з початком шк. р. 1920/21 отвираючи дві перші кляси — I. і II. Ця середня школа є гімназією гуманістичного типу, й тому являється найвідповіднійшою школою для образовання та виховання дівчат. Тут вчаться дівчата в поширенім обємі рідної мови та історії і географії рідного краю, німецької мови від I. кляси почавши, латинської мови від II. кл. та французької мови від III. кл.; польська мова є зглядно обовязковим предметом науки; наука співу, рисунків і ручних жіночих робіт є обовязковими предметами науки; в IV. кл. наука гигієни; зрештою, як в инших гімназіях з відповідними нюансами в математиці, фізиці з хемією та природі. Грецької мови нема в сьому типі гімназії; по скінченню гуманістичної гімназії мають абсольвенти (-тки) вільний вступ до всіх вищих шкіл без ніяких додаткових іспитів. Дівоча гімназія в Станиславові має права прилюдних (державних) шкіл від першого року свого істновання. В шк. р. 1922/23 є вже чотири кляси (I.—IV.), зі слідуючими роками прибуватимуть постепенно вищі кляси. В цій гімназії вчать досвідні педагоги, в головному професори місцевої державної української гімназії.

Дівоча гімназія матеріяльно забезпечена, бо управа сеї школи не числить на жертви громадянства. Ся школа покриває всі свої видатки (оплата чиншів, научні середники, льокаль, уладження, опал і услуга) з оплат батьків учениць — (управа звільнює від оплати чесного лиш ті учениці, що їх батьки зглядно опікуни—зруйновані теперішним лихоліттям — безумовно не можуть покривати шкільної оплати).

7-клясова всенародня школа ім. М. Шашкевича У. П. Т. в Станиславові має вже 6 кляс в 11 відділах, зорганізована перед війною, розрослася дуже поважно, матеріяльно незабезпечена (оплати батьків за науку дітей дуже низькі, майже 50% дітей побирає науку безплатно), потреби великі (500.000 мк. місячно на ремунерації учителів, а де научні середники, опал, світло (пополуднева наука) чинш за льокаль то що?). Управа сеї школи від 1919 р. в руках Петра Самоверського, чоловіка повного енергії і доброї волі.

Мужеський учительський семинар У. П. Т. в Станиславові, зорганізований о. проф. Й. Раковським з початком шк. р. 1919|20, числить тепер чотири курси. По словам теперішнього управителя цеї нашої школи, М. Ковальчука (чоловік інтелігентний і добрий педагог), — ся школа є поважним завязком доброго майбутнього учительського семинара, а не збиранини прогнанців з гімназій. На жаль, і ця школа матеріяльно незабезпечена. Покищо має приміщення в льокалі дівочої гімназії (пополуднева наука) та користується уладженням і научними середниками згаданої гімназії.

Сі дві школи (народня ім. Шашкевича та семинар) — се жура Старшини Кружка У. П. Т. Уже в попереднім шк. році не сходилися кінці до купи, а з новим шк. р. 1922|23, що розпічнеться за пару днів, буде ще скрутнійше. Видатки будуть значно більші. За вересень ц. р. нема чим виплатити нужденної платні учителям народньої школи. Ту платню треба підвисшити. Тут Старшина сама безрадна, але громада — ми скажемо громадяне станиславівського округа — великий чоловік. „Коби біда, гроші будуть" каже наш нарід! „Добре, що є наші школи, — гроші вплинуть міліонами" — мусить сказати та зложити міліони наше громадянство.

Школу ім. М. Шашкевича мусять взяти в опіку під матеріяльним оглядом наші громади Станиславівщини і громадянство м. Станиславова (інтелігенція в Станиславові перетяжена жертвами, її треба відтяжити), а прив. мужеський учительський семинар в Станиславові кличе на поміч українське громадянство цілого краю, бо се наш одинокий мужеський учительський семинар в Галичині. І наша найвища шкільна маґістратура, Головна Управа У. П. Т., нехай візьме під свої опікунчі крила цей семінар. І Вона зробить се!

Нед.

Будова дому „Рідна Школа". Школи У. П. Т., торговельна школа ф. тов. „Просвіти" і музична школа в Станиславові не мають свого даху над головою, але тиняються в комірнім, невідповіднім на приміщення шкіл. На їх щастя чи нещастя не стане для них в найблизчому майбутньому й комірного, бо школи розростаються, а комірне звужується. Тому рішило українське громадянство м. Станиславова приступити в найкоротшім часі до будови дому „Рідна Школа" в Станиславові.

Дорогою т. зв. „трійок" призбирано досі не цілих 3,000.000 мп. Треба ще трийцять міліонів! Най кождий(-а) викликаний(-а) присилає негайно 5.000 мк. і викличе двох инших і т. д. раз або й кілька разів (як зробив пр. Вп. д-р Й. Партицький зі Станиславова, що вплатив і кликав досі вже трьома наворотами — v vant sequentes!).

Будова дому „Рідна Школа" в Станиславові - се справа загального нашого добра. Зложимо і вибудуємо в Станиславові, тоді складатимемо і будувати чи купувати в иншім місті, місточку або й селі. По черзі, де найбільша потреба. Годі зневірюватися або й випрошуватися, як зробила се поважна інституція в однім із сумежних повітів: „Не кличемо — мовляв — нікого з нашого округа, бо ми маємо свої потреби". Можемо заплатити примусові „данини" в мініятурах, зложимо й мусимо зложити бодай сотки міліонів на „Рідну Школу" без огляду на те, що кличуть нас і на инші цілі з того округа чи иншого, з того села чи з сусідного (а все з мого). Саме сі останні, себто села, мусять помогти поважними квотами (не кількома тисячами—одноразово) чи в грошах чи в збіжу двигнути нашу „Рідну Школу" та поставити її на сильних основах,—як зроблено се пр. в Чехах в довоєнному часі.

До речі. Сеї осени звернулася управа „Рідної Школи" в Станиславові до всіх сіл станиславівського округа з закликом, щоби в кождій громаді зібрано збіжа то що вартости бодай одного міліона на будову дому „Рідна Школа" в Станиславові. Це візвання мусять перевести в ціль свідоміщі селяне, священики та учителі себто мозок наших сіл.

Нед.

Повіт. Комітет допомоги голодним України в Станиславові розвинув акцію в цілі придбання жертв на допомогу голодним України та дітям емігрантів з Великої України (покликами, друкованими відозвами то що). По конець липня с. р. зібрано в м. Станиславові 712.147 мп. і 1 q. збіжа, а від громад Станиславівщини вплинуло на руки комітету 832.885 мп. і 62 q збіжа (вартости 530.000 мп.) — Разом 2,075.032 мп.

Призбирані жертви пересилає Комітет чеками до Львова („Дністер" вкл. кн. ч. 13.380, — доси вислано 1,613.194 мп.), а 100.000 мп. вислав комітет на руки проф. Огієнка в Тарнові для дітей емігрантів з Вел. України.

Деякі села переслали свої збірки безпосередно до Львова на адресу Краєвого Комітету.

Виказ жертв пересилає наш комітет до Львова на руки проф. К. Студинського до поміщування в „Гром. Вістнику". При сій нагоді на бажання інтересованих замічуємо, що громада Викторів зложила 11q і 6 кг. збіжа (не 1 q і 6 кг. як се появилось в часописі лише ізза друкарського коника).

Станиславівський комітет продовжує своє діло до кінця вересня та сподіється, що кожде село сього повіту зложить свою жертву голодному братові. Досі відгукнулися на поклик комітету лише 34 села нашого повіту, та 6 сіл із сумежних повітів. Нехайже і решта сіл не мовчать,—а мають нагоду поправитись тепер по жнивах!

Деякі села зложили дуже малі жертви в порівнанню з потребами, тому нехай доповнять свою збірку.

Жертви в грошах разом з виказами збірок пересилайте або й передавайте за протиквітом до Комітету (Н. Даниш в Станиславові, вул. Казимирівська ч. 7.) а жертви в збіжу, салі, полотні то що складайте в Т-ві „Злука" в Станиславові, вул. Голуховського ч. 20. Ще раз, в останнє кличемо наші села, поможіть голодному братови з великої України!

За Комітет праці: *Н. Даниш* голова; *д-р К. Кисілевський* секретар.

Прилюдна просьба до СС. Василіянок в Станиславові.

Президія Окр. Українського Горожанського Комітету і Старшина Кружка У. П. Т. в Станиславові зверталися тричі до Уряду СС. Василіянок в Станиславові з проханням о віднаєм порожнього бічного будиночку біля камениці (все те власність СС. Василіянок) на приміщення 7-клясової всенародньої школи ім. М. Шашкевича на один шк. р. 1922|23, та на жаль за кождим разом одержувано відмовну відповідь.

Всі арґументи Мат. Ігуменні СС. Василіянок проти віднайму дадуться оминути конечною потребою переходового приміщення своєї, нечужої школи.

Сим разом звертаються батьки й опікуни шкільної дітвори до Вас СС. Василіянки з прилюдною просьбою: „Просимо розважити справу переходового приміщення нашої рідної школи ще раз і по зрілій розвазі — за і проти — віднаймити згаданий будиночок Кужкови У. П. Т. на приміщення 7 клясової всенародньої школи ім. М. Шашкевича на шк. р. 1922|23, зглядно лише до хвилі купна власного дому".

Батьки й опікуни.

Кооперативна нарада

Дня 2-го серпня відбулася відбулася в Станиславові в салі „Народнього Дому" конференція представників станиславівського округа, скликана з ініціятиви ревізора Кр. Союза Ревіз. у Львові п. І. Федака в справі кооператив. На конференцію явилося 38 представників кооператив з 20. місцевостей. Конференцію відкрив голова Надзірної Ради повіт. Союза о. Степан Яськевич короткою промовою, в якій зясував мету конференції, а саме: огляд економічної праці в повіті за неповна оден рік, взаїмовідносини кооператив першого ступіня до союза, підрахунок наших сил і плян економічної праці на будуче. В цілі представлення економічного стану в повіті уділив голова голосу п. ревізорови, який після переведення ревізій в 19. кооперативах нашого округа, подав образ кооперативного руху, та чи то звертав увагу на деякі недомагання, чи то підносив додатні сторони. Після звіту п. ревізора представляється під кооперативним зглядом повіт в цифрах так: новозаснованих кооператив є 21. та 3 довоєнні, які одначе цього року будьто відновили свою діяльність, будьто перемінилися в інституції на чисто кооперативних основах. (До конференції переведено ревізію тільки в 19. кооперативах). Згадані кооперативи обєднують 1468 членів з уділовим капіталом 1,257.396 мп. та резервовим фондом 263.777 мп. Бесідник з вдоволенням підніс, що під матеріяльним оглядом як на початки загально кооперативи розвиваються досить добре. Слід тут піднести такі С-ки, як в Боднарові, в Милованю, в Побережу, в Майдані, в Хриплині, в Павелчи, в Єзуполі і в Микитинцях, які вповні вивязуються із своєї задачі під матеріяльним оглядом і що до заспокоювання своїх членів всіми потрібними артикулами. Що до заховування кооперативних принціпів за взорець поставити би Оприші від

які обслугують виключно членів, Підлуже, яке в самих початках, порвавши з традиційним українським боргованням, продає виключно за готівку, Колодіївка, яка котяй обєднує невеличке число членів, ізза повної пожертвованости управи і свідомости невеличкого гуртка членів, дає запоруку на кращий розвій. Більше зрозуміння кооперативних ідей та заінтересовання з боку управ побажатиб Пациковови, Ямниці та Угриновови горішньому. Деякі С-ки не могли як слід розвинути своєї діяльности ізза великих перешкод зі сторони властей, як також місцевих чинників, яким не на руку всякий, хочби найменший прояв народнього життя, як це має місце в Іваниківці і в Угринові горіш., де вірнопіддані війти завзялися за всяку ціну повалити кооперативи, що по части в Іванківці вдалося. До многонадійних спілок зачислитиб в с. с. Черніїві, Братківцях і Посічи, яких вже двомісячна діяльність дає запоруку, що в коротці станутъ в ряді кращих спілок. На загал взявши, розвиваються краще ті спілки, де на місцях є люде свідомі кооперативної ідеї.

Так сказати, завершенням кооперативної роботи в повіті є основання повіт. Союза, який під організаційним оглядом відповів свойому завданню, за те під купецьким оглядом не міг розвинути ширшої діяльности ізза браку капіталів.

Що до праці на будуче приняли збори отсі резолюції:

1) В цїли ширшого обзнакомлення громадянства з кооперативними ідеями і приєднання більшого числа членів, належить поділити села на райони, назначуючи в кождім одного мужа довіря для аґітації. 2) Кооперативи зобовязуються стягнути борги і більше їх не уділяти; в необхідности оснувати кредитові відділи. 3) Кооперативи зобовязуються робити всі закупна через повіт. Союз.

На тім, порядок нарад вичерпано.

Предсідник дякуючи п. Ревізорови за труд, працю і вказівки при ревізіях, розвязав конференцію. З вдоволенням треба зазначити, що конференція була ведена з заінтересованням і увагою.

Курс грошей.

Курси заграничних валют. Львівська неофіціяльна біржа нотувала дня 24. серпня: американські доляри 9200—9220, одинки і двійки 9100—9120, канад. доляри 9050—9070, одинки і двійки 8950—8970, нім. марки 7·20 — 7·30, сотки 7·00—7·20, дрібні 7·00— 7·10, леї 63·00—64·00, дрібні 62·00-63·00, чеські корони 290·00—295·00, дрібні 280·00 до 290·00, рублі 5-сотки 140—155, сотки 140—150 25-рубл. 140—150, франц. франки 650 — 670, фунти штерлін. 35.000 — 35.500, швайц. франки 1.500·00 — 1.550·00 Золото: 20-кор. 34.000—34.500, 20-фр. 33.000—33.500, 20-марківки 34·500 — 36·000, 10-рубл. 40.000 — 41.000. — Срібло: Австр. корони 740 — 750, фльорени 1920 — 1930, рублі 2550—2570. Австр. тисячки новійшої емісії 600—650, старшої емісії 1600—1650, сотки новійшої емісії 600·—650·, стар. емісії 1600·00 — 1650·00, 50-коронівки 35·00—45·00, 20-коронівки 24—28, 10-коронівки 10—14, 1-ки і 2-ки 0·40—0·50, цар. 10-ки рубл. 1·25—135·00, решта дрібних 0·70 — 0.80 думські тисячки 20·00—30·00, думські 250-рубл. 15.00 до 22·00 карбованці 1·00—2·80, гривни 4·00—8·00, фунти шт. 30·000 — 31·000, дол. 5.850—5.950. 5-кор. 3850—3900, копійки 12·00—13·00, амер. доляри 7500—7600, половинки і чвертки 5.600—5.700, кан. дол. 6.400—6.500, дрібні 5.400—5.450, леї 740—750.

ЖЕРТВИ

Голодній Україні.

Комітет Турка над Стр. по 500 Саворин К., Шалабовка, Ільницький І., Ґобрикевич М., Паленица Г., Яцкуляк К., Саворин М., Саворин С., Тисовський Д., Кузьмин А., Тисовський В., Паращак А., Мурис Д., Сокіл В., Макарик Я., Рогач В., Кузьмик С., Кузьмик Г., Кузьмик І., Юринка З. Івана, Ґавяк В. Матея, Ґавяк С., Кузьо К., Кузьмак Д., Козловський Г., Хомик М., Гошовський І., Яворський М., Яворський І. Осипа, Білинський В., Макуцький М., Павлик С., Павлик О., Рогач М. Кузьо І., Вишатровка М., Кузьмак В., Кузьмак І., Кузьмак О., Яворський М., Левицький Ю., Яцкуляк Е., Данилович М., Шнурова М., Хомик Я., Луб М., по 400 Лопата І., Ґавяк І., Щевчук І., Магурський Ю., Яворська О., Мисько М., Хомик В., 350 Кузьмик О., по 300 Кощевич І. Семена, Тоговка А., Вовчаник І. Миколи, Коцур В., Матковський Е., Матковський М., Ільницька А., Ґобрикевич С., Шашкокевич О., Ямнич О., Піхлик М., Кузьо Ф. молод., Рапавець М., Яворський М., Яворський Михайло, Хомик О., Білинський Я., Білинський І., Яворський М. Осипа, Крук І., Комарницький І., Ковальчук М., Тисовський О., Ковальчук Ф., Сокаль І., Макуцький І., Яворський А., Ваврик Д., Мисько М., по 260 Кузьмак Ф., по 230 Стахнів М., Тисовський Я., 210 Кузьмин Я., по 200 Боган М., Катирюс М., Мельник М., Дульнявка А., Н. Н., Семенків І., Писанчин О., Ґут М., Михалишин М., Ґобрикевич Е., Паленчин Ф., Іванус П., Павлик С., Бобовська З., Бобовська З. Семена, Бобовський І.,

ОПОВІСТКИ.

Українське Педаґоґічне Товариство подає до відома усіх інтересованих, що з початком шкільного року вийде, перша частина хрестоматії „Старе українське писменство" — Михайла Возняка (для V. і VI. кл. гімн.) і просить надсилати замовлення, щоби товариство знало, яку скількість примірників (першої частини) припадити. Перша частина обіймає матеріял до кінця XV. віку. Друга частина появиться кілька тижнів після того. Ті, що купують першу частину, платять цілу ціну книжки і одержують купон, за зворотом котрого книгарня видасть другу частину. Замовлення треба слати до Книгарні Ставропігійського Інституту в піднаймі Українського Педаґоґічного Товариства Львів, Руська 3.
1—1 XVIII.

Вступні і поправчі іспити в школі ім. Шевченка і приватній учительській семінарії відбуватимуться в днях 1. і 2. вересня. Зголошення до вступних іспитів приймає Дирекція школи в послідних днях серпня. Кандидатки на І. рік семінарії мусять предложити також свідоцтво здоровля, виставлене урядовим лікарем. Рік шкільний починається 4. вересня.
396 а) 4—5

Доповняючі вписи до всіх кляс 7. кл. всенародної дівочої школи ім. Шевченка у Львові при вул. Мохнацького 12. і поміщеної тамже приватної учительської жіночої семінарії УПТ. (І. і ІІ. р.) відбудуться в днях 29. 30 і 31. серпня с. р. в годинах від 9 — 12 рано і від 3—5 ої по полудни. При вписах треба виказатися: метрикою хрещення, послідним шкільним свідоцтвом і посвідкою щіплення віспи.
397 4—5

Кружок УПТ. в Рогатині розписує конкурс на посади в Народній Школі УПТ. в Рогатині. Подання зі свідоцтвом матури та докл. описом життя вносити до 30. серпня 1922 р. Сили, які вміють вести хор, мають першенство та окремо дістануть посаду (співу) в місц. українській ґімназії за винагородою.
460 2—2

Вписи до хлопячої школи ім. Тараса Шевченка на стрийській дільниці у Львові відбудуться в днях 29, 30. і 31. серпня с. р. в годинах від 9—12 і 4—6 попол. в школі при вул. Мохнацького ч. 12 в паотері.
454 2—2

Додаткові вступні іспити до кл. І.—IV в дівочій ґімназії УПТ. в Станиславові відбудуться 1 і 2 вересня 1922. Шкільний рік розпічнеться 1. вересня. — Управа.
464 1—3

Ученики позір! Коли Ви вертаєте з вакацій до Львова з назбираними лічничими зелами, то вступіть до відділу „Зілля", Спілка українських Кооператив Галичини, при вул. Зіморовича ч. 20., бо там жде Вас сподівана користь.
474 1—4

В церкві Успеня Пр. Діви Марії відправиться Богослуження в дни її храму у слідуючім порядку: 27. серпня 1922 (Навечерє Празника Успеня Пр. Д. М.) год. 4 попол. Вечірня зі Всенощним і проповідь, 5·30 Обхід з найсвятійшими Тайнами довкола церкви. Благальна пісня і опісля Благословення братського Прапора дівчат 28. серпня 1922. Год. 6 р. Утреня і 1-а читана Служба Божа. Год. 7, 8, 9-а читані Служби Божі. Год. 10. Торжественна співана Служба Божа з проповідю. По Службі Божій свячення води на Валах перед церквою. Підчас Сл. Б. співає театральний хор. Год. 5-а попол. Вечірня. Акафіст. Обхід і Благальна пісня.
1—2

29-го серпня 1922. Год. 9-а рано співана Служба Божа з парастасом за померших членів парохії. Від дня 3-го вересня кождої неділі і свята будеся відправляти ще крім читаних Служб Божих о год. 7, 8 і 9-ій — читана Служба Божа о год. 12-ій у відновленій каплиці Трох Святителів.
1-1 Управа парохії.

28. серпня в Підбірцях коло Винник великий відпуст і посвячення фундаментів під нову муровану церкву.
475 1—1

Дрібні оголошення.

ІНСТРУКТОР потрібний до 4. хлопців II, III, IV і V. кл. ґімн. Зголошення з поданням умов слати до о. Гуґлевича, пароха в Білім п. Дунаїв.
463 1—2

АДВОКАТ д-р СТЕФАНОВИЧ в Войнилові (коло Калуша) пошукує сейчас мундента пишучого вправно на машині. Зголошення з поданням услівий до 30. серпня.
465 1—2

ФОРТЕПЯНИ і пяніна, солідне строєння, направа, відновлення, купівля, продаж, оцінка. Замовлення до Адміністрації „Гром. Вістника" під „Строїтель Б".
401 1—3

СКЛАД нот Романовича 11. бічна площі Академічної. Висилка на провінцію.
406 2—4

УЧЕНИКИ знайдуть уміщення за харчі. Цвяхова. Потоцького 102. Львів.
378 3—3

ПРОДАМ Американцям дім з великим огородом в Сокалі. П. Мазурок.
298 5—5

МОТОРИ ропні від 6 до 20 HP. машини, млинське каміння, трансмісії, паси по конкуренційних цінах поручає „ПІЛЬОТ" Львів, Баторого 4
20—31

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ЛІКАР
Др. ІВАН ЛИПА
ординує
462 1—2
у Винниках коло Львова.

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
Д-ра ШИМОНА РАППАПОРТА
Львів, вул. Гинстуська, 17.,
без болю пльомбовання і виривання зубів, штучні зуби в кавчуку і золоті по дуже приступній ціні. — П. П. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі.
417 4—10

СПЕЦІЯЛІСТ СКІРНИХ І ВЕНЕР. НЕДУГ
Д-р Н. Ґольдштайн
б. елев від. і берл. клінік ординує для жінок 10—12, для мущин 2—5 ЛЬВІВ, вул. КРАШЕВСЬКОГО 3.
155 12—16

Суконниця
Склад суконних товарів,
Львів, вул. Казимирівська ч. 16.
подає до загального відома, що має на своїм складі богатий вибір ріжнородних суконних товарів так мужеських і жіночих та продає їх по дуже умірковавих цінах.
476 1—4

ВЗУТТЯ вибагливе і звичайне, заграничне і краєве по найдешевших цінах — гурт. і детайльно до набуття у фірми:
А. Круман і Б. Фрухтер
Львів, РИНОК ч. 29, в пасажі Андролього.
473 1-16

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Каси зачетної „ВЗАІМНА ПОМІЧ" стов. Зареєстр. з необмеженою порукою в Топорові відбудуться дня 14. вересня 1922 о год. 10 пер. полуднем в домі п. Клима Чучмана з слідуючим порядком:

1. Отворення зборів.
2. Відчитання протоколу з послідних загальних зборів.
3. Звіт Дирекції з діяльности і рахунків за рр. 1914—1921.
4. Звіт контрольної комісії з внеском на уділення Дирекції абсолюторії і предложення білянсів до затвердження.
5. Вибір 7 членів Надзірної Ради.
6. Вибір 3 членів управи і 2-ох заступників.
8. Внески і запити.

На случай браку комплету відбудуться другі Загальні збори тогож дня о год. 11. перед полуднем в тім самім домі і з тим самим порядком при довільнім числі членів.

Замкнення рахунків є виложені в домі п. Клима Чучмана до перегляду членів.

Топорів, дня 20. серпня 1922.

472 1—3 НАДЗІРНА РАДА.

Репараційний варстат
фортепянів, пянін, гармоній, орґанів, самограючих, автоматичних, пружинових і вагових інструментів найріжнородніших фірм, також їх строєння в дсвжування, доповнення всяких бракуючих частий як рівнож найріжнороднійші струни в цілих натягах або детайльно поручає
Жигмонт Боровський
Станиславів вул. Романовського ч. 7.
463 1—3

Телеґрама!

Подається до відома, що з днем 12. с. м. відчинено на нове корінний склеп „Консуму українських Скарбових Службовиків" при вул. Валовій ч. 31.

Обовязком кождого Українця є — по можности — попирати сей склеп тимбільше, що часть доходу призначена на фонд українських інвалідів.
XXI. 3—3

САЛЬОН МОД
О. БЕРЕЖНИЦЬКА
Львів, вул. Пекарська 47/І.
поручає на осінний сезон готові дамські капелюхи. Принимає всякого рода перерібки.
469 1—3

Присилайте передплату!

Закордонні видання
„ДЗВОНУ", „УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ", „ОБ'ЄДНАННЯ" „ЗЕМЛІ", Українського Соціольоґічного Інституту та инших українських видавництв
267 б замовляти можна через 3—3
Івана Калиновича в Золочеві.

ПОЗІР! Нововідкрита в Галичині КООПЕРАТИВИ!
Фабрика гребенів і рогових артикулів
„КЕРАС" виробляє товари, що під зглядом якости стоять вище заграничних товарів і в порівнанню з заграничними цінами калькулюються значно дешевше з тої причини, що відпадає вартість цла і коштів транспорту.
Фабрика приймає замовлення лише **ГУРТОВНО.** Мета фабрики — задовольнити під кождим зглядом своїх відборців.
336 4—10
Замовлення просимо надсилати до БЮРА ФАБРИКИ:
ЛЬВІВ, вул. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 75.
ВОЛЬ КУРЦ і С-ка Фабрика гребенів і рогових артикулів „КЕРАС".

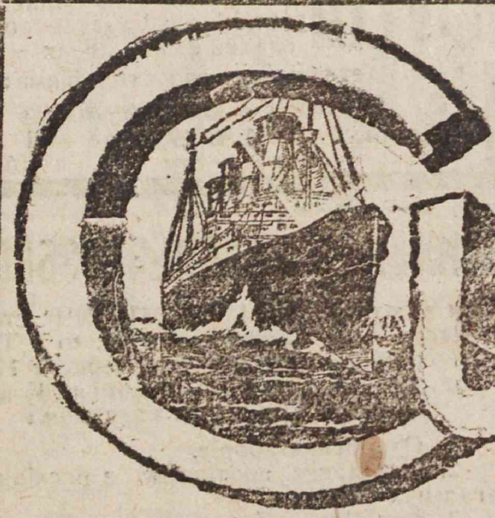

CUNARD LINE

До Америки і Канади

найбільші і найскорші кораблі — на світі. —

ЛЬВІВ, Сикстуська 37.

ЛЬВІВ, вул. СИКСТУСЬКА 37 (напроти почти). Уважайте на число 37!!!

ТЕРНОПІЛЬ, вул. Голуховського ч. 19. — СТАНИСЛАВІВ, вул. 3. Мая ч. 12.

15 прц. доходу на „Голодну Україну".

Заходом Українського Товариства допомоги еміґрантам з Великої України появиться в скорім часі **Великий Календар-Альманах** на рік 1923.

при співучасти видатних сил Соборної України.

ОГОЛОШЕННЯ фірм, адреси лікарів, адвокатів, нотарів приймається тільки до 20. вересня с. р. Тому просимо поспішитися замовленнями.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: 1 сторінка 38.000 мп., 1/2 стор. 20.000 мп, 1/4 стор. 12 000 мп., 1/8 стор. 8.000 мп. Подання адреси 4.000 мп. — УВАГА: гроші вносяться з гори враз із замовленням. — На співробітництво в календарі дали згоду: п. п. Доцент Ун-та Евген Архипенко, Др. Степан Баран, проф. Леонід Білецький, Микола Вороний, Володимир Дорошенко, адв. Михайло Корчинський, Іван Липа, Д-р Ярослав Олесницький, інж. Юліян Павликовський, Володимир Самійленко. АДМІНІСТРАЦІЯ КАЛЕНДАРЯ, Львів, Ринок 43. І. п.

ІВАН МОС

:: :: що до недавна провадив кухню в реставрації Райха в Ринку, :: ::

перенісся і провадить тепер кухню в реставрації Янічка у Львові, при Галицькій площі 10.

XXIV. Поручає гостям смачні обіди, вечері і всякі напитки. 3—3

Вже вийшов селянський календар -- „ГРОМАДА"

видання СЕКРЕТАРІЯТУ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИКАЛЬНОЇ ПАРТІЇ, в якому находиться нова програма У. Р. П. і начерк партійної організації побіч дуже інтересного белетристичного і наукового матеріялу. Ціна 600 Мп. Замовлення слати на адресу: — Д-Р ІЛЛЯ САЛАГУБ, ЛЬВІВ, РУСЬКА 3.

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від четверга 24. серпня 1922. великий цирково сальон. роман на 6 дій п. з.

КОРОЛЬ ЦИРКУ

СЕРІЯ II. американського архитвору „ЦИРК КІНҐ".

Найбільший цирк світа, що перевищає цирк Вольфзона.

В головних ролях славний акробат і артист ЕДДІ ПОЛЬО як і славна американська красота EILEEN SEDGWICK.

ДИВАНИ, ХІДНИКИ, ПОРТІЄРИ, ФІРАНКИ, ЦЕРАТИ І ЛІНОЛЕУМ, капи на ліжка, колдри, коци, дреліхи на матерали, матерії і плюші на покриття меблів 4—5

поручає -- С. ВАЙСС ЛЬВІВ, Сосклеп тапет беского ч. 2. Власне декораційне заведення. 320

:СТАЛЬ: ЗНАРЯДНУ

у всіх вимірах поручає зі складу

М. Керский

ТОРГОВЛЯ ЗАЛІЗОМ

ЛЬВІВ, ПАСАЖ МІКОЛЯША,

філія: Тернопіль, готель Пунчерта.

426 1—6

ВИТКИ вс. рода, до шиття і вишивання, гуртом і на дрібно продає дешево і поручає свої від 22 літ ведені робітні суконь і білля.

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА „ТРУД" — ЛЬВІВ, — Ринок ч. 39.

XV 1—?

Поцинковану ТЕШИНСЬКУ БЛЯХУ до криття дахів

продає по денних цінах

А. ОКПИШ і Ска

торг. пром. Спілка з обм. пор.

ЛЬВІВ, вул. Осолінських 15. II. п.

294 5 6

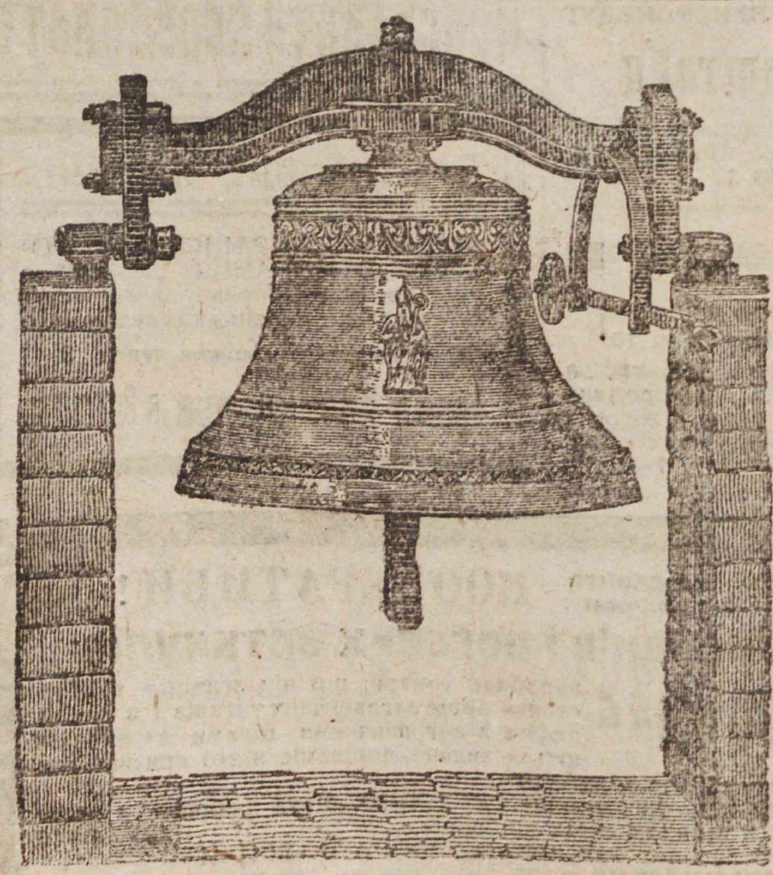

Багато листів з подякою!

НАЙЛІПШІ ДЗВОНИ

з передвоєнного матеріялу

достарчає під ґарантією 362 2—20

„РИЗНИЦЯ"

ТОВАРИСТВО ЗАР. З ОБМ. ПОР.

В САМБОРІ

ДЗВОНИ ДОСТАРЧАЄ В ПРОТЯГУ 1 МІСЯЦЯ.

ВСІ ІНФОРМАЦІЇ ДАЄ ВІДВОРОТНОЮ ПОЧТОЮ.

Українське Слово

Книжне і ґазетне видавництво

Сп. з обм. відп.

„Ukrainske Slowo" Buch- u. Zeitungsverlag, Gesellschaft m. b. H.

Українське Слово

	Марок нім.
1. В. Андрієвський: **До характеристики українських правих партій.** Ст. 24	10 —
2. **В 60-роковини смерти Т. Шевченка** Стор. 32	10·—
3. Бандурист. **Жах.** Стор. 32	10·—
4. Б. Лепкий. **Незабутні.** Літературні нариси. Стор. 84	20·—
5. **Памяти Ів Франка.** Ст. 32	10·—
6. В. Андрієвський. **З минулого.** Рік 1917 на Полтавщині Стор. 158+212	75·—
7. **Українська літературна мова й правопис.** Українська Академія Наук. Найголовн. правила укр. правоп. Е. Чикаленко. Про укр. літературну мову. Стор. 52.	15·—
8. Ів. Котляревський. **Енеїда.** Стор. XVI+208	50·—
9. Іван Котляревський. **Наталка Полтавка. Москаль Чарівник і Ода до князя Куракіна.** Стор. 112	30·—
10-12. Дмитро Дорошенко. — **Славянський світ в його минулому й сучасному.** 48 арк. друку. Енциклопедія славянознавства	180·—
13. Володимир Леонтович. **Спомини утікача.** Стор. 154 .	40·—
14. Іван Герасимович. **Життя й відносини на Радянській Україні.** Стор. 104 .	20·—
15. Д-р Степан Томашівський. **Під колесами історії** Нариси й статті. Стор. 104 . .	25·—
16-17. Олекса Стороженко. — **Твори. Марко Проклятий і инші оповідання**	100·—
18. **Слово о полку Ігоревім.** Староукраїнська поема з XII. ст. в оригналі і перекладах, із поясненнями Богдана Лепкого	50·—
19. Тарас Шевченко. **Кобзар.** Стор. XVI+312 великої вісімки в два стовпці. Розкішне іл. вид.	150·—
20. Т. Шевченко. **Гайдамаки.** Розкішне видання з 8-ма вкладними іл. Стор. 100+VIII. обр.	100·—
21-22. Тарас Шевченко. **Повісти (Артист, Музика і и.)**	100·—
23. Тарас Шевченко. **Думки.** Вибір поезій. Стор. 32 16°	5·—
24. **Достойно єсть** — Збірка статтей, присвяч. памяти Т. Шевченка. Стор. 24, 16° . .	5·—
25. Осип Федькович. **Вибір поезій.** Стор. 32, 16°	5·—
26. **Дещо про гроші.** Стор. 24 16°	5·—
27. **Рідне слово.** Збірка новель і оповідань українських авторів. Стор. 290, 8°	100·—
28. Пант. Куліш. **Твори.** Т. І. **Чорна Рада.** Стор. 240 . .	50·—
29. Пант. Куліш. **Твори.** Т. II. **Поезії.**	50·—
30. Володимир Леонтович. **Хроніка родини Гречок.** Роман в 6 частинах	30·—
31. І. Герасимович. **Голод на Україні.** (друкується).	

Струни. Антологія української поезії від найдавніщих до нинішних часів:

Том І. **Від найдавніщих часів до Івана Франка.** — Стор. VIII+248, вел. 8° . . 125·—

Том II. **Від Франка до найновіщих часів.** — Стор. VIII+240, вел. 8° . . . . . 125·—

470 1—4

„Ukrainske Slowo"

Buch- u. Zeitungsverlag G.m.b.H.

Berlin-Schöneberg, Hauptstr. 11.

„ПОЛОТНО" Львів, Зіморовича 20.

XII. поручає: 14—15

полотна, цайґи, сукна, мотузяні вироби.

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма

З друкарні Спілки „Діло"

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL